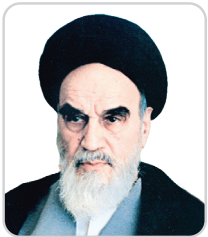

امام رضا (ع) درباره حق مومن بر مومن فرمود: «در دل، او را دوست بدارد، با مالش به او کمک برساند، او را در برابر کسی که به وی ستم کند، یاری دهد، اگر مسلمانان غنیمت و خراجی داشتند و او غایب بود، سهم او را برایش بگیرد، هر گاه درگذشت، تا قبرش او را تشییع کند، به او ستم نکند، با او دغلی نکند، به او خیانت نکند، او را وا نگذارد، از او غیبت نکند، دروغ‌گویی نشمارد»

امام خمینی (ره)

این عید بزرگ را بر مهمانان عزیزی که از محضر مقدس امام ثامن-سلام الله علیه - تشریف آوردند [تبریک می‌گویم]. ما قدم‌های شما را بسیار گرامی می‌داریم، شما از مرکزی آمدید که مرکز نور است، مرکز علم الهی است، مرکزی است که باید همه در آن مرکز آستان بوسی کنید، و باید اظهار تأسف کنیم که دست ما کوتاه است، و از شما آقایان، روحانیون و دیگر قشرها مستدعی هستیم که آن جا که رفتید عرض ارادت ما را برسانید.

صحیفه امام / ج ۱۹، ص ۶۳

به سوی یار

همه ایران عید میهمان خانه‌علی بن موسی الرضا(ع) هستند

لحظه تحویل سال است. یکی یکی و دوتا-دوتا و برخی گروهی ایستاده‌ایم. تنگ و فشرده با چشم‌هایی که برق شوق و اشک را با هم دارد. هر کدام هر دعایی که بلدیم می‌خوانیم. یکی

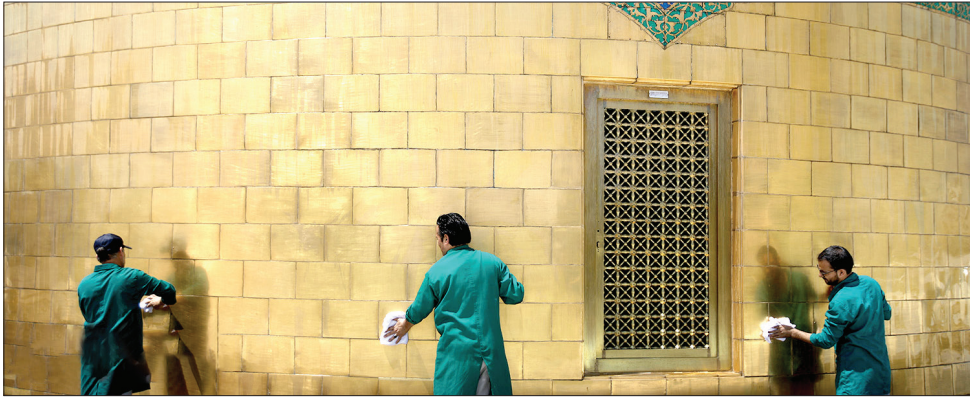
آهسته، دیگری بلند. این است که از کف صحن تا آسمان خانه علی بن موسی الرضا(ع) دعاست که به لجه‌های مختلف شنیده می‌شود. صحن پر از بوی گل و عود و اسپند است. انگار همه ایران میهمان این خانه هستند و آمده‌اند تا سال را زیر سایه صاحبخانه نوکنند.

قدیمی‌ترین سند مربوط به برگزاری مراسم نوروز در بارگاه مطهر امام هشتم(ع) به سال ۱۰۳۷ اقمری باز می‌گردد که در آن از عید نوروز با عنوان عید سلطانی یاد شده است و تا پایان دوره قاجار، این عنوان در این اسناد ارزشمند به چشم می‌خورد. تعداد و محتوای اسناد مراسم نوروز نشان می‌دهد در دوره‌های مختلف، برگزاری جشن‌های نخستین روز بهار، به صورت یکسان انجام نشده‌است. البته قدمت جشن نوروز در حرم بیش از دوران صفویه است اما اسناد موجود برای این جشن‌ها از دوران صفویه موجود است که به گواه این اسناد تعطیلی ایام نوروز از آن دوران مرسوم بوده و مکتبخانه‌ها و برخی ادارات در این روزها تعطیل می‌شدند.

بر اساس این اسناد تاریخی، در روز اول فروردین دوره‌های صفویه، افشاریه و قاجاریه، مجلس جشنی دایر و در آن باغذا، شربت و شیرینی از حاضران پذیرایی شده است. اسناد هزینه‌های مربوط به صاحب جمعان شربت‌خانه، حویج‌خانه، خیارخانه و قصاب‌خانه در این روز به همراه لیست غذاهای تهیه شده به عنوان «شیلان» بیانگر برپایی این مراسم در آستان قدس رضوی است. مراسم زیبای نقاره زنی در دوره قاجار آغاز شده است. فرستادن کارت تبریک به بزرگان نیز در برخی از اسناد ذکر شده است. رسم تنظیف حرم مطهر که هر سال صورت می‌گرفته نیز قابل توجه است. در میان اسناد آستان قدس رضوی یک سند از سال ۱۳۰۷ شمسی وجود دارد که به تنظیف حرم مطهر به مناسبت شب عید

نوروز اشاره دارد. در متن سند آمده است: حسب الامر مقرر شده است «تنظیف قبل از نوروز معمول سالیانه بیوتات از نیم چهارشنبه غره شهر شوال شروع که در یکشنبه پنجم ختم گردد». این وظیفه معمولاً با یک برنامه‌ریزی مشخص برای کشیک‌های مختلف انجام می‌شده است. اما یکی دیگر از رسوم قدیمی رسیدگی به امور نیازمندان بوده است. در میان اسناد موجود در آرشیو آستان قدس رضوی برخی اسناد به صورت مخارج تهیه لباس برای ایتم سادات در عید نوروز اشاره دارند. همچنین کمک به کودکان نیازمند و خرید لباس و کفش و شیرینی برای ساکنان جذام‌خانه و نواخانه رضوی از دیگر اقداماتی است که در اسناد به آن‌ها اشاره شده است.

برگی از تاریخ انقلاب در حرم رضوی

میزبانی از فرزندوم «جمهوری اسلامی»

یکی از شیرین‌ترین رویدادهایی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی در بهمن ۱۳۵۷ رخ داد و به واقع آن پیروزی بزرگ را تکمیل کرد، برگزاری فرزندوم تعیین نظام سیاسی ایران در ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۷ بود؛ فراندومی که در نهایت به رأی قاطع ۹۸/۲ درصدی ملت به استقرار نظام مقدس جمهوری اسلامی انجامید. فرزندوم جمهوری اسلامی در فضایی پر شور و هیجان به مرحله اجرا درآمد.

در مشهد نیز، مانند دیگر نقاط ایران، حضور مردم بسیار پرشور و گسترده بود: آن قدر که روزنامه خراسان در شماره ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ خود گزارش داد: «در مشهد ... شور و استقبال [برای شرکت در فرزندوم] به حدی بود که به گزارش ستاد نظارت بر رفتارندوم ظرف چهار ساعت یعنی از ساعت ۸ باعداد تا حدود ساعت ۱۲ [ظهر] کلیه

برگ‌های فرزندوم تمام شد و بدین ترتیب طی مدت کمتر از چهار ساعت در شهر مشهد و بخش مرکزی، حدود ۴۵۰ هزار نفر در فرزندوم شرکت کردند». حرم مطهر امام رضا(ع) که در دوران انقلاب اسلامی، اصلی‌ترین کانون تجمعات اعتراضی مردم و مقصد بیشتر راهپیمایی‌های انقلابی شهر مشهد بود، در این رویداد نیز، میزبان ده‌ها هزار نفر از زائران و مجاورانی شد که برای شرکت در فرزندوم در اماکن متبرکه حضور یافته بودند. صندوق اخذ رأی در حرم مطهر رضوی را در صحن موزه که به ابتکار و خواست مردم به صحن «امام خمینی(ره)» تغییر نام

یادداشت

دادرسی و فریادرس امت

آیت‌الله العظمی علی

کریمی جهرمی یافتن وسیله برای روی آوردن به خدا، دعا، نیایش و دفع با رفق بلایا و گرفتاری‌ها از اموری است که مورد تأیید شارع

مقدس و قرآن کریم است؛ چنان‌که خداوند کریم می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (مائده:۳۵) یعنی ای کسانی که ایمان آورده‌اید، تقوای خدا پیشه کنید و وسیله‌ای به سوی او طلب نمایید و در راه او جهاد کنید؛ باشد که رستگار و سعادت‌مند شوید. به مناسبت این ایام عرض می‌کنیم از بزرگ‌ترین، نافذترین و مجرب‌ترین آن وسیله‌ها، توسل به مولانا حضرت علی بن موسی الرضا(ع) است؛ همان آقای که از القاب مبارکشان، «غوث الامه و غیاثها» است. موضوع توسل به حضرت امام رضا(ع) از دیرزمان در میان شیعه، بلکه گروه‌های مختلف اسلامی و حتی غیرمسلمانان مطلبی مشهور خاص و عام است.

افراد بی‌شماری پیوسته به آن امام معصوم(ع) و پیشوای آسمانی متوسل می‌شوند و از نزدیک و دور در حرم شریفش حضور می‌یابند و حوائج و مطالب خود را در کنار آن روضه مقدسه و بارگاه ملکوتی از خداوند متعال طلب می‌کنند. به همین مناسبت سخن تنی چند از بزرگان شیعه در این باب را برای آشنایی خوانندگان عزیز می‌آوریم.

مرحوم امین‌الاسلام طبرسی از اعلام قرن ششم، پس از ذکر دلایل و معجزات فراوانی که در حیات حضرت رضا(ع) از ایشان ظاهر شده است، می‌گوید: «و اما آنچه برای مردم پس از وفات آن بزرگوار از برکت مشهد مقدس - قبر مطهر او - ظاهر شده و علامات و شگفتی‌هایی که مردم خود مشاهده کرده‌اند و عام و خاص و دوست و دشمن تا امروز به آن اقرار نموده‌اند بسیار زیاد بلکه از حد احصا و شمارش بیرون است... در پرتو توسل به آن حضرت، دعاها مستجاب شده، حاجت‌ها برآورده شده و سختی‌ها و دشواری‌ها اصلاح شده است.»

بعد می‌فرماید: «و ما خود بسیاری از این امور را مشاهده کرده و بدان یقین پیدا کردیم و چنان علم و آگاهی‌ای بر آن جریانات برای ما حاصل شد که شک و ریبی در آن راه ندارد و اگر بخواهیم به ذکر این موارد بپردازیم از هدف کتاب که اختصار است خارج خواهیم شد.» (اعلام‌الوری بأعلام الهدی، ص ۳۲۶)

همچنین شیخ حر عاملی، محدث نامدار شیعه در باب معجزات حضرت رضا(ع)، همان کلام طبرسی را نقل کرده و سپس می‌گوید: «و من خود بسیاری از کرامات و معجزات ایشان را مشاهده کردم و برای من صورت یقین و جزم پیدا کرد همان گونه که طبرسی مشاهده کرده است.

آری! این مطالب را در مدتی که مجاور مشهد الرضا(ع) بودم. که ۲۶ سال می‌شود- دیدم و برابیم یقین حاصل شد و اما آنچه از این قبیل امور شنیده‌ام از حد تواتر بالاتر است.»

بعد می‌فرماید: «و من به خاطر ندارم که در این مشهد شریف دعا کرده و حاجتی را در آنجا از خدا خواسته باشم مگر اینکه بحمدالله حاجتم روا شد و مجال، گنجایش ذکر تفصیل آن مطالب ندارد و سخن به درازا می‌کشد و از این رو به اجمال اکتفا می‌کنم.» (اثباه الهداء، ج ۳، ص ۲۹۸) آری! زیارت و توسل به آن حضرت، مایه نجات از بلایا و امراض و مشکلات مادی و معنوی است.